

STN-BLADET

AVSLAGET FOR SIDET TRØNDERFE OG NORDLANSFE
NR. 3. 2001 - ÅRGANG 12

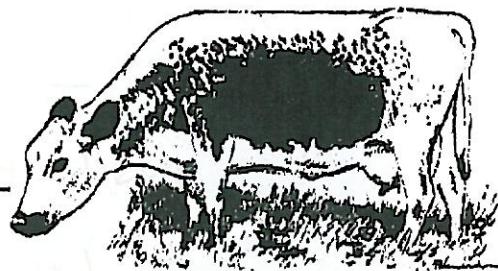
**STN på Småsjøvolden
Stambokføring av gardsoksar
Svensk Fjällrasavels stämma 2001**

80 Flekkmari etter 9018 Saether. Hos Elisabeth og Amund Wormstrand, Brandal 3 års middelavdrått: 5249 – 3,7 – 3,2 Avslaget har ikke kjøpt inn ein oksekaly etter denne kua til seinin. Sjå "nytt frå styret".

STN

Avslaget for sidet trønderfe og nordlandsfe

Avslaget for STN

Formann

Jostein Brenden
2643 SKÅBU
Tlf: 61 29 55 56
e-post: jostein@stn-avl.no

Nestformann

Jostein Stige
8200 FAUSKE
Tlf: 75 69 76 59

Styremedlemmar

Marit Hoff
7865 JØA
Tlf: 74 28 69 78

Amund Wormstrand
2219 BRANDVAL
Tlf: 62 82 51 30

Ingebrigt B Moen
6655 Vindøla
Tlf: 71 66 22 52

1. varamedlem

Kjersti Sole
2685 Garmo
Tlf: 61 21 25 50

Sekretær/ Kasserer

Atle Meås
2634 FÅVANG
Tlf: 61 28 46 77
Faks: 61 28 46 49

Livdyrkontakt
Helen Davey
2436 VÅLER S
Tlf/ Faks: 62 43 79 31
E-post: livdyr@stn-avl.no

Styret i Avslaget for STN 2001/2002

Bak fra v: Ingebrigt Moen, Marit Hoff og Amund Wormstrand. Foran fra v: Jostein Stige, Jostein Brenden og Kjersti Sole

Avslaget for STN

Adresse: 2634 FÅVANG

Tlf: 61 28 46 77 Fax: 61 28 46 49

e-post: post@stn-avl.no

Internet: www.stn-avl.no

Kontortid: Onsdagar 11.00 – 21.00

Mobiltelefon : 909 81 655

Framsidebilde: Kviger etter 9160 Garp, hausten 2001 hos Liv Torill Eide og Bjørn Huseklepp, Kvikne i Nord-Østerdalen.

Besøk på Småsjøvolden

Garden Småsjøvolden ligg i Drevsjø i Engerdal kommune i Hedmark. Engerdal kommune er i utstrekning like stor som heile vestfold fylke, men har ikkje meir enn 1600 innbyggjarar. Kvar innbyggjar har faktisk 1,4 kvadratkilometer å bolstre seg på, om vi deler arealet jamnt utover på små og store Engerdølar!

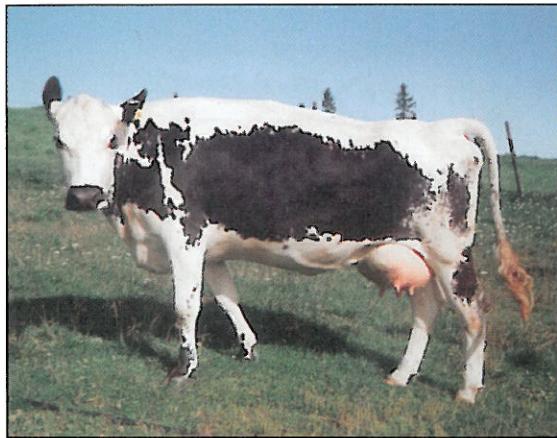
Garden Småsjøvolden ligg 750 meter over havet, 2,5 mil nord for tettstaden Drevsjø. Aust for Femunden, berre nokre få km frå grensa mot Sverige. Også her er det god plass. Til nærmeste granne er det 13 km i ein retning og 5 km i den andre! Brukarar er Kirsten Sundberg Gjessing og Leif Gjessing. Garden er Kirsten sin farsgard, og ho og Leif tok over etter hennar foreldre i 1981. Kirsten si farmor kom frå ein gard i Elgå, 17 kilometer lenger nord langs Femunden. Småsjøvolden var vinterseter til denne garden. Ut på hausten flytta dei buskapen til vintersetra, og låg der til seterforet var oppföra utpå etterjulswinteren. Da farmor til Kirsten gifta seg i 1920, fekk ho Småsjøvolden. Sidan har det vore fastbuande her.

Småsjøvolden består av ca 220 dekar dyrka jord. I tillegg leiger dei omkring 100 dekar. Av den eigne dyrkjorda har Leif og Kirsten dyrka opp ca 140 dekar etter at dei tok over garden. Jorda her er myr og

svært steinrik, næringsfattig morene. Det er eit barskt klima her, og no sist vinter var det 43 kuldegrader på det kaldaste. Våren er ofte sein, og dyra blir sleppte på beite først omkring 10 juni.

Drevsjø ligg i det gamle "Røroskurområdet", så her var det STN frå gammalt av. Den første NRF-kua kom til Småsjøvolden rundt 1960, og Røroskua vart etter kvart borte. Sist på 1980-talet fekk Leif lyst til at dei skulle prøve å skaffe seg nokre Røroskyr att. Kirsten var meir skeptisk, og dei første dyra dei kjøpte inn vart det da også berre trøbbel med. Men Leif ga ikkje opp, og reiste på det første medlemstreffet som avslaget arrangerte på Oppdal i 1990. Han vart smitta av gløden og entusiasmen på dette møtet, og reiste nok heim att med friskt mot til å fortsette å prøve å få nokre Røroskyr inn i buskapen.

Fra Inge Feragen på Røros vart 118 Mairos innkjøpt, og da tok det til å gå rette vegen. Det kom etter kvart til fleire dyr, mellom anna frå Ingrid Skancke på Røros og frå Kristina Jenssen og Svein Fauskanger på Tolga. Dei første åra vart det berre oksekalvar, så da Mairos fekk den første kukalven i 1993, var gleda så stor at kalven vart døypt "Mirakel".

118 Mairos (her fotografert i 1992) har mange etterkomunarar på fjøset i dag. Far til Mairos var 9047 Jonasgården, og morfar var 9032 Moen. 5 års middel: 4445 – 4,1 – 3,3

På vel 10 år har mykje forandra seg i fjøset på Småsjøvolden. Kirsten og Leif har utvida fjøset eit par gonger i denne perioden. No sist i sommar, med nybygd kalveavdeling, med føringautomat.

Kirsten i den snart ferdige nye kalveavdelinga.

Av dei 22 årskyrne er i dag godt og vel halvparten STN. Kirsten sin skepsis forsvann, og ho er i dag minst like ivrig som Leif på Røroskua. Kirsten seier at dei erfaringane dei har gjort med STN-rasen er at dei først og framst er mykje betre eigna til å gå på utmarksbeite enn NRF-dyra. Dei tek seg lettare fram både på inn- og utmark, og er i det heile sprekare. Men ulempen med det at dei også er sprekare og

meir urolige inne på båsen. Dessutan er STN-dyra mykje meir kjælne og tillitsfulle. Det er greit og sjå brunstar, og det har vorte lite sjukdom. Men mjølkar mindre enn NRF gjer dei sjølvsgårt. Totalt sett trur likevel ikkje Kirsten at dei har dårlegare økonomi på STN-kyrne enn på NRF-kyrne. Kvota på 82 tonn blir for lita, så dei brukar mykje mjølk på å føre fram oksekalvane til mellomkalvar, og har gode erfaringar med dette. (STN-Bladet nr 2-1998)

Kyrne kalvar stort sett ganske konsentrert i juli/ august. Det blir brukt berre semin, men Kirsten og Leif har lagt vinn på å bruke mange oksar i avlen, for å få størst mogleg variasjon. Siste året var det brukt heile 12 forskjellige STN-seminokksar i buskapen. Kirsten seier at inseminørane har vore veldig behelpelige med å skaffe det dei har ønska av seminokksar. I år har inseminøren faktisk teke inn sæd av alle STN-oksane som står i oksekatalogen.

Dei siste åra har dei vore heldige og fått ein stor andel kukalvar. Kirsten synest det er godt å ha ein del å velje i, for slett ikkje alt blir like bra. Mellom anna hadde dei no i sommar 3 kviger etter 9043 Harsjøen som det ikkje vart noko av. Da er det godt å ha rikeleg med kviger, og fordelt på fleire fedre.

234 Mirion har 118 Mairos som mormorsmor. Far: 9022 Wickstrøm. Morfar: 9082 Tolgen.

STN-Bladet

Det har så langt vorte levert 3 STN - seminoksar frå Småsjøvolden. 9119 Småsjøkongen, 9149 Bambus og 9183 Finbekk. No i haust vart ein ny oksekalv frå buskapen kjøpt inn. I og med at buskapen er så variert, med stor spreiing på avstammingane vil det heilt sikkert dukke opp fleire aktuelle oksemødre etter kvart.

9119 Småsjøkongen

Kirsten og Leif har tre born; Johan, Berit og Sverre. Slik det no ser ut, blir det yngstemann Sverre som kjem til å ta over garden om nokre år. Han går i vinter på Storsteigen Landbruksskole i Alvdal, og er interessert i Røroskua han også. Ein del av dykk som les dette vil kanskje hugse at han som 9 åring, saman med Johan og Berit var med som "dommarassistent" på jubileumsutstillinga på Røros i 1994.

206 Polka etter 9116 Motto. Stammar frå buskapen til Egil Estensen i Brekken. Morfar er 9098 Luring.

162 Velkom er eldste kua i buskapen i dag. Ho er fødd i 1992 hos Ingrid Skancke i Djupsjølia på Røros. Far til Velkom er 9018 Sæther, og morfar er 9035 Korssjøen. Velkom har dei siste 6 åra ein middelavdrått på: 5075 – 3,7 – 3,2

233 Isola stammar også frå buskapen til Ingrid Skancke. Far: 9095 Knupp. Morfar: 9074 Mogutt. Avslaget har no kjøpt inn ein oksekalv, med 9017 Ikaros som far, etter denne lovande ungkua. På første laktasjon mjølka ho 4594 – 3,8 – 3,1.

Kirsten og Leif har bygd opp ein god og spennande STN-buskap på dei få åra som har gått sidan dei fekk tak i den første kua av rasen. Dei har også vore engasjert i rasen på andre måtar. Leif satt i styret i avslaget frå 1991 til 1999. Dei siste 3 åra

STN-Bladet

som formann. Han var også med i redaksjonskomiteen for STN-Bladet i fleire år. Leif er lærar og drosjesjåfør, i tillegg til at han aktivt med i fylkespolitikken i Hedmark for Høgre. Derfor er det Kirsten som har det daglege ansvaret for fjøs og dyr. Med konsentrert kalving og 30-40 småkalvar er det ikkje å undrast på at Kirsten gledde seg til den nye kalveavdelinga skulle bli ferdig. Dei tok den i bruk no i sommar, og har positive erfaringar med foringsautomat så langt.

Kirsten og Leif har vore mellom dei mest trufaste til å møte opp på årsmøta og vore med på å skapt miljø omkring STN- rasen. Dei synest at miljøet er det mykje verdt å ta vare på, for å halde kontakten med kolleger med same interesse, og kunne hente inspirasjon til det daglege strevet.

STN-Bladet takkar for besøket på Småsjøvolden, og så er det å håpe at dei

slepp å oppleve 43 minusgrader på Drevsjø denne vinteren!

226 Tussi Vakker ungku etter 9129 Havdal. Morfar: 9074 Mogutt. Av same kuslekt som seminoksen 9119 Småsjøkongen

Frå fjøset på Småsjøvolden

” VENA ”

Vena kom hit til oss fra Vinjeøra i Sør-Trøndelag som drektig kvige i mars -93. Kviga var det siste dyret som var igjen i fjøset til Einar Kårøy. Det var også med den at STN kom hit på fjøset for alvor. Kviga var nydelig, og jeg var så stolt. Selvfølgelig måtte det bli ”Vena”!

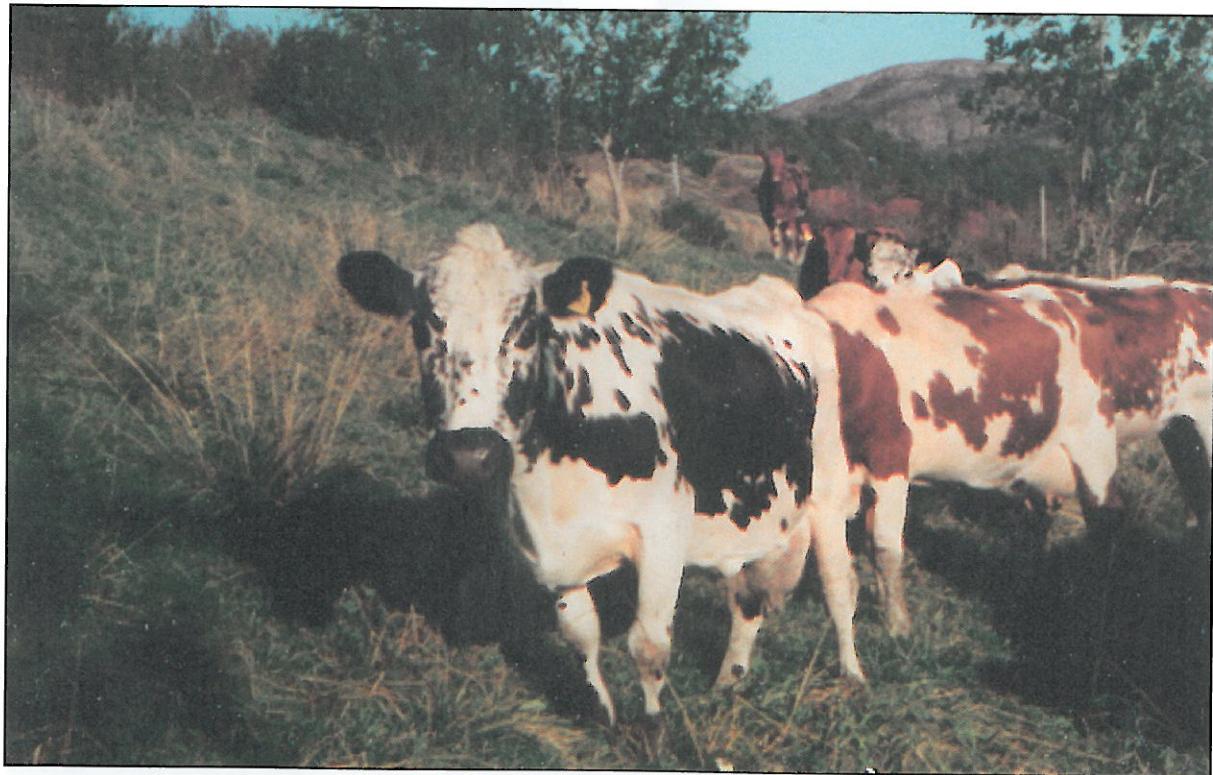
På selveste nasjonaldagen kalva kviga. Det ble liketil en vakker ku-kalv, som fikk navnet ”Venamøy”. Året etter kalva Vena halvannen måned tidligere, og det var aldri noe problem å få henne drektig. Mulig det var ett eneste omløp på alle 8 kalvingene! Og et kalvingsintervall på 11,5 måneder. Vena ble den ubestridte lederen i buskapen, og var bestandig den som ledet an til nye beiter!

Vi hadde en tung dag den 10.januar i år, jeg og jenta mi, Randi. Hun fikk vite at Vena ville bli henta snart, gikk deretter ut i fjøset for å si farvel, og var ute og gikk for seg selv lenge etterpå. Vena rundet 10 år i desember, og Randi ble 9 år i mars. Hun er oppvokst med Vena i fjøset, og det var hennes ku. Randi og Vena hadde spesiell kontakt. Vena var snill og tolmodig, også når Randi tok med seg noen opp i båsen for å vise fram kua si.

Som et plaster på såret var det sannelig ei ku som kalva akkurat i det Vena ble leid ut igjennom fjøsdøra. Det ble en kukalv, og navnet kan du vel tenke deg? Jo da, Vena II er nydelig hun også, men ikke STN – dessverre.

54 Vena hadde en 8 års middelavdrått på:
4596 – 4,2 – 3,4

Marit Hoff

54 Vena Født: 28.12.1990. Far: 9050 Engan Morfar: 9043 Harsjøen
Fotografert i vakker høstsol 2000.

Nordisk Genbank Husdyr - Hvorfor, hvem og hvor?

Av: Liv Lønne Dille
(Nordisk Genbank Husdyr)

*Visjonen til Nordisk Genbank Husdyr er:
Verdiskapning gjennom bevaring og bærekraftig utnytting av genetiske ressurser hos nordiske husdyr.*

Nordisk Genbank Husdyr vil være en liten organisasjon og virksomhetens betydning vil være avhengig av å få resultater gjennom målrettet samarbeid og samspill med deltakere innen genressursarbeid.

Hvorfor?

De seinere åra har utviklingen innen husdyrproduksjonen i Norden ført til en reduksjon i genetisk variasjon, først og fremst gjennom en reduksjon i antall aktive raser. Hvis denne utviklingen fortsetter vil det bidra til at det framtidige verdiskapningspotensialet reduseres.

Dagens avlsarbeid er basert på immigrasjon av gener, det vil si at man krysser inn fremmede raser for å sikre seg en genetisk framgang. Hva gjør man hvis disse genene plutselig en dag er borte? Eneste sjanse er da å drive seleksjon i egne rekker. For flere av husdyrslagene våre kan dette være problematisk på grunn av at genmaterialet har vært utsatt for erosjon og uttømming av genetisk mangfold. Dette skyldes hovedsakelig ekstrem utnytting av enkeltindivider i avlen og ensidige avlsmål. Konsekvensen av dette er innavl, og de problemene det fører med seg. Et framtidig biologisk mangfold og valgmulighetene til de neste generasjoner vil være sterkt avhengig av hva som skjer her. Det er derfor viktig å tenke langsiktig for å forvalte de genene som finnes i dag fornuftig, vi kan få bruk for dem!

Hvem?

Nordisk Genbank Husdyr ble stiftet i 1984 og er et permanent samarbeidsorgan under Nordisk Ministerråd. Nordisk Genbank Husdyr skal være et kompetansesenter for verdiskaping med utgangspunkt i genressursene hos husdyr i Norden.

Hovedmålene til Nordisk Genbank Husdyr

1. å ha kompetanse på verdiskaping med utgangspunkt i bevaring og bærekraftig utnytting av genressursene.
2. å høyne kunnskapsnivået hos deltakerne i genressursarbeidet og allmennheten om betydningen av bevaring og bærekraftig utvikling av genressursene.
3. å fremme samhandling mellom deltakerne i genressursarbeidet, både innen det enkelte land og i Norden som helhet, for å bidra til utvikling og effektiv utnytting av kompetanse og teknologi.
4. å arbeide for en hensiktsmessig bevaring og bærekraftig utvikling av genressursene.

Nordisk Genbank Husdyr skal gjennom sin aktivitet stimulere til bærekraftig forvaltning av dagens genetiske ressurser. For å få til dette vil det kreves nettverksaktivitet innen husdyrorganisasjoner, mellom land og mellom involverte parter innen for politikk, forskning og avlsarbeid. Her vil også informasjon til allmennheten være viktig for å få fram viktigheten av å bevare og "utnytte" dagens og morgendagens genetiske ressurser på en fornuftig måte.

STN-Bladet

Publiserer:

NGH-NYTT, to nummer pr. år.

Populærvitenskapelig publikasjon,
samarbeid mellom husdyr, planter og skog,
et nummer pr. år.

Hvor?

Nordisk Genbank Husdyr er lokalisert ved
Norges landbrukshøgskole, Institutt for
husdyrfag.

Nordisk Genbank Husdyr
Postboks 5025
1432 Ås
Norge

Du kan finne informasjon om oss på
vår hjemmeside:

<http://www.nordgen.org>

Liten stab

Direktør:

Erling Fimland tlf.: 64948017
erling.fimland@nordgen.org

Rådgiver:

Liv Lønne Dille tlf: 64948448
liv@nordgen.org

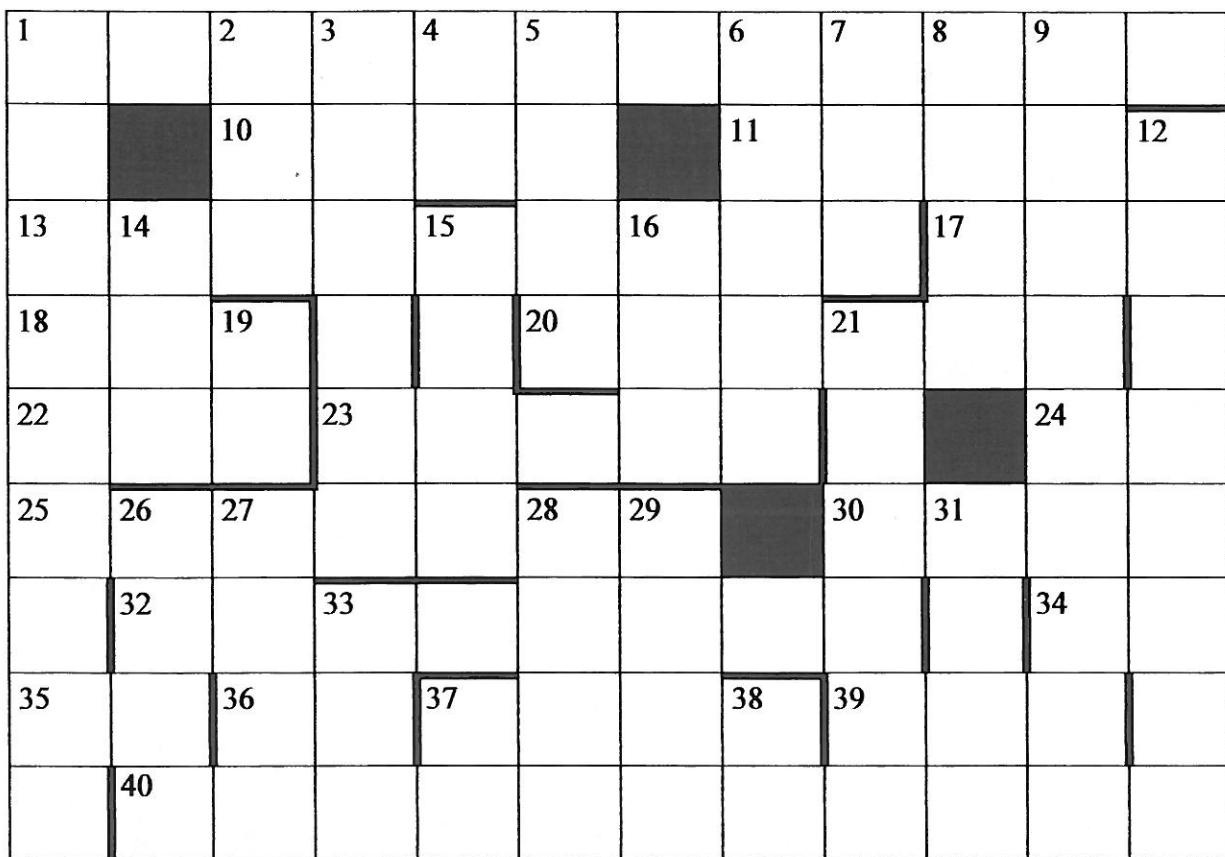
I tillegg er det et styre bestående av 5
personer, en representant fra hvert land i
Norden.

Leder Emma Eythorsdottir, Island
Agneta Brasch, Sverige
Frank Vigh-Larsen, Danmark
Juha Kantanen, Finland
Odd Vangen, Norge

Kviger på utmarksbeite i Espedalen i Gausdal, sommaren 2001. Eigar er Ingeborg Kval.

STN-KRYSSORD (Laget av Leif Gjessing)

Vannrett:

1. Årlig begivenhet i STN-miljøet
10. Dyr
11. Viktig STN-base
13. Hjelpemiddel
17. Statsinstitusjon
18. Politisk parti
20. Livat Telemarks-mann
22. Sertifiseringsordning
23. Betydningsfull STN-person
24. Gevær
25. Øde
30. Dumming
32. Eget
34. Pronomen (dialekt)
35. Like
36. Flåte
37. Jentenavn
39. Guttenavn
40. Søkeområde

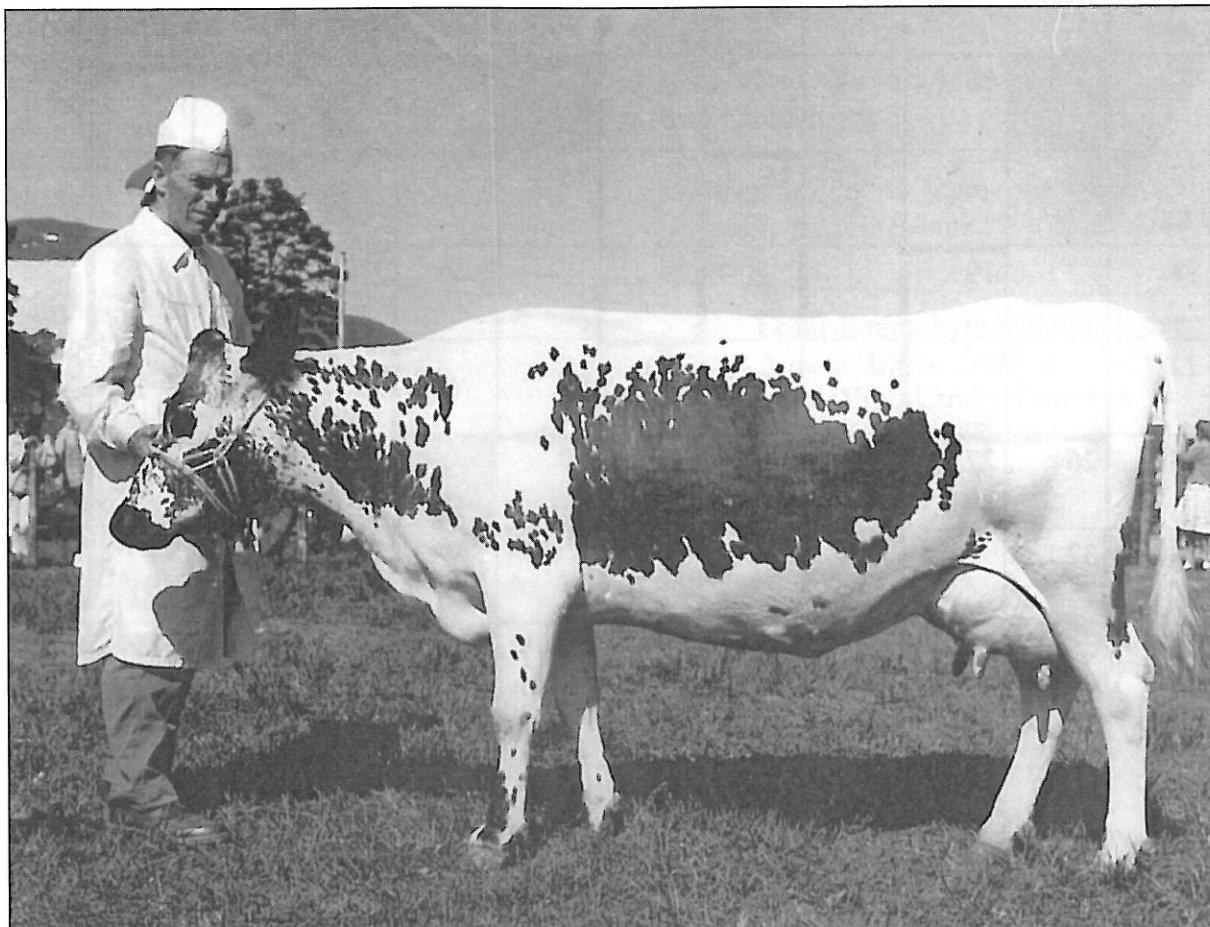
Loddrett:

1. STN-okse
2. Rekke
3. Viktig STN-base
4. Øyne
5. Uffred
6. Mote
7. Ledning
8. Jentenavn
9. Tildeling
12. Eiendom
14. Redskap
15. Jentenavn
16. Varm
19. Elv
21. Nederlag
26. Dyr
27. Pronomen
28. Husdyr
29. Varemerke
31. Ønske alt godt
33. Doven
37. Glise
38. Alm. forkortelse

Dette kryssordet er det bare STN-folk som greier å løse, så nå har dere litt å bryne dere på innimellom øktene i våronna! Den som sender inn løsningen til Avslaget innen 1.september 2001 er med i trekningen av en overaskelses-

premie! Kryssord i STN-Bladet var en av Ideene som kom på Årsmøtet i 2001. Er det flere som kan lage kryssord med STN-vri, er det bare å sende inn til bladet.

”Frå det gamle stjernegalleriet”

27 Mora II 10014

Fødd: 31.10.1954

Hos: Ola J Torve, Oppdal

Far: 8052 Moranisse Mor: 7 Svan Morfar: 1624 Ruben Dørum

Avdrått:

1957 2955 – 4,9 – 145

1960 5048 – 5,1 – 257

1958 4015 – 4,9 – 196

1961 5327 – 4,9 – 263

1959 4839 – 4,6 – 221

27 Mora II fekk 1. premie på Oppdal i 1961, med følgande omtale; ”Pen ku, meget godt jur og gode spener. Brystomfang 162 cm.” (Tilsvarar ei levandevekt på ca 350 kilo!) Dessverre har vi ikkje tal for meir enn dei første 5 mjølkeåra. Kua stod i den gode besetningen til Ola J Torve på Oppdal. Ho vart mormor til 8992 Stas Torve, som i sin tur er far til 9004 Selo. Ein ny son etter 9004 Selo kjem, dersom alt går etter planen, ut på semin neste sesong.

Livdrysida

Til salgs:

Reinrasa kvige
Hege Nerland
3560 Hemsedal
Tlf: 32 02 22 76
Mob: 91 33 91 42

5 kviger 50% og 1 kvige 75%
Hans Gubhage, 2690 Skjåk
Mob: 99 24 38 44

7 kyr og 2 kalver
Karolin Dille, 8050 Tverlandet
Tlf: 75 56 14 74

Drektig ku, 75%
Axel Horn, 3538 Sollihøgda
Tlf: 67 13 54 47
Mob: 93 64 18 91

Kyr, kviger og kalver
Harry Dalen, 7357 Skaun
Tlf: 72 86 46 24

Ku 80% og kvige 90%
Olaug Berntsen, 9302 Rossfjordstraumen
Tlf: 77 84 66 65

Okse født 13.03.2000
etter 40515 – 9107 – 9020
1,0% fremmed blod.
Snill og pen.
Anne Bru, 2436 Våler
Tlf: 62 42 30 71

Okse født april 2001
Ca 12,5% fremmed blod
Ronny Kjøsen, 7213 Gåsbakken
Tlf: 72 87 11 42

465 Rodney født: 15.04. 2000
okse etter 9022 – 9045 – 9051
7,7 % fremmed blod
Ola Riste, 2967 Lomen
Tlf: 61 34 37 66

465 Rodney. Fot: hausten 2000

Ønskes kjøpt:

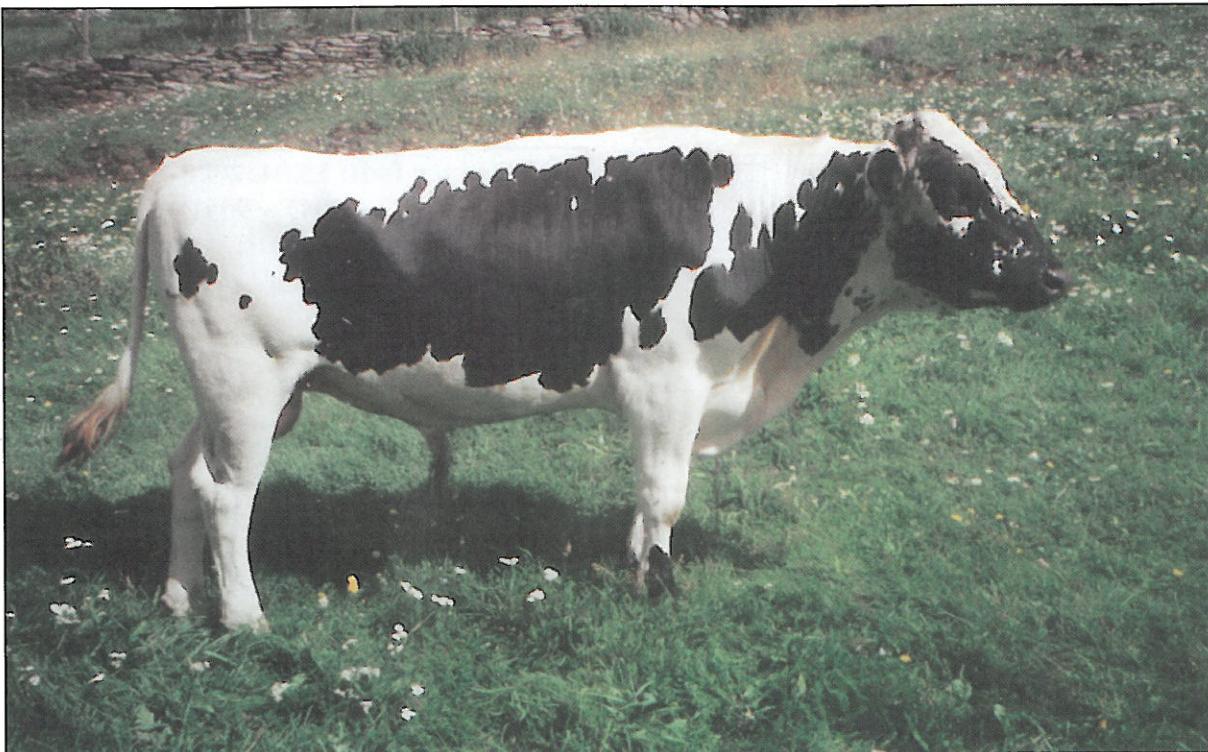
Gardsokse av god avstamming.
Skal brukes til våren
Vidar Kvittem, 7500 Stjørdal
Tlf: 74 80 25 06

Det er også tre produsenter i Valdres,
Akershus og Sør-Trøndelag som ønsker
å kjøpe kvige eller ung ku.

Livdyrkontakt:

Helen Davey
2436 Våler S
Tlf/ fax: 62 43 79 31
e-post: livdyr@stn-avl.no

Kontortid:
Onsdag 19.00 – 21.00

Gardsoksen 40533 Solan. Far: gardsoksen 40515 Lomund. Eigar er M Granlien, Fåvang

STAMBOKFØRING AV GARDSOKSAR

Etter fleire års ventetid er det no endeleg klart for å få stambokført fleir gardsoksar. Det blir no teke i bruk 5-sifra nummerseriar, og for stambokføring av private STN-oksar har vi vorte tildelt serien 40500 – 41999.

Da vi ikkje har kunna stambokført oksar på eit par år, har vi ca 35 oksar på "venteliste". Det vil derfor ta litt tid før vi er à jour med stambokføringa. Det som er også er nytt er at Avlslaget no sjølv vil stå for stambokføringa av gardsoksane. Det vil derfor kunne gå mykje raskare enn før å få stambokført ein okse. Seminoksane av STN har også fått 5 sifra nummerserie , og GENO vil fortsette å stambokføre desse.

Avlslaget ser gjerne at det blir bruka ein del gardsoksar. Men erfaring viser at det er viktig å passe på eit par ting når ein vil bruke eigen okse:

- **Sørg for å få tak i ein okse av best mogleg-, og mest mogleg reinrasa avstamming**

Tal frå husdyrkontrollen viser, riktignok med ein del hederlege unntak, at kyr etter gardsoksar mjølkar mindre enn kyr etter seminoksar. Det skyldes sjølsagt at seminoksane er sortert strengast mogleg. Gardoksen er "halve buskapen", og derfor er det svært viktig å få tak i ein som har best mogleg avstamming.

Ein del brukarar tek til å leite etter aktuell gardsokse like før dei vil bruke han. Det seier seg sjøl at utvalet av paringsklare gardsoksar er begrensa. Det beste er å sette på ein oksekalv

STN-Bladet

(eller kjøpe en oksekalv) og fø opp sjøl. Da har ein større sjanse for å få eit bra emne, samtidig som ein får ein okse som ein kjenner og har eit ”etablert tillitsforhold” til. Det kan være ein fordel, i og med at ein ofte må handtere gardsoksen ein del.

- Stambokfør gardsoksen

Ved stambokføringa blir oksen innført i et sentralt register, og det vil bli lettare å halde rede på avstamminga til avkomma etter oksen. Dette er svært viktig, ja heilt avgjerande for avlsarbeidet med rasen. Samtidig som det er viktig for gardbrukaren å kunne dokumentere avstamminga på dyra sine til dømes ved salg av livdyr og ved søknad om tilskott til dyr av bevaringsverdig rase.

Stambokføringa er gratis, og einaste kravet som stilles for at oksen kan stambokførast er at den har kjent avstamming langt nok bakover til å kunne fastslå at den ikkje har meir enn max 12,5 % framandt blod. Avslaget anbefaler ikkje bruk av oksar med meir enn 6,25% framandt blod. Har du spørsmål om stambokføring og gardsoksar er det berre å ta kontakt med avslaget.

40525 Store Johan. Far: 9012 Josu. Eigar er Torhild Moland, Austmarka

Nytt frå styret

Eit kort samandrag av nokre av sakene som styret har behandla.

Styremøte halde på Ås Hotell, 17.03.01, styremøte halde på Quality Hotell Oppdal, 01.10.01 og telefonmøte halde 29.11.01

I Nye oksekalvar til semin

1. oksekalv nr 1068 "Gaupen" fra Lage Petter Vigdal, Gaupen. Far: 9156 Silvio, Morfar: 9116 Motto Mor: 255 Svane.

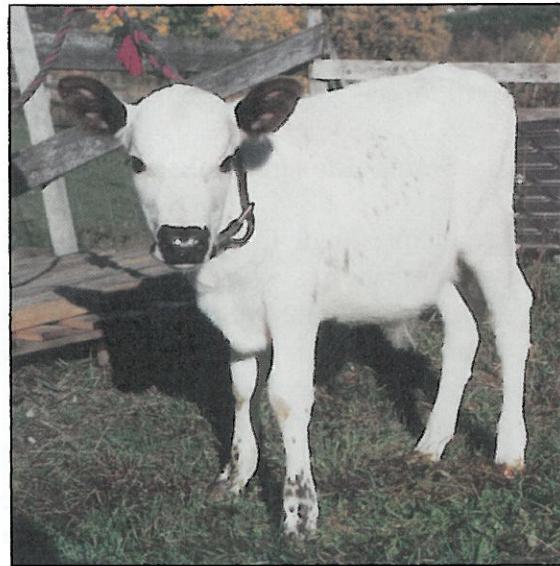
Kalven er kvit med svarte spetter. 2,0% framandt blod.

2. Oksekalv nr 424 "Grosberg-Prins" fra Anne Elise og Geir Grosberg, Vinstra. Far: 9147 Brattbakk Morfar: 9066 Miro. Mor: 374 Queen
Kalven er svartsidet. 4,7% framandt blod.

3. Oksekalv nr 773 "Isola - Tor" fra Kirsten og Leif Gjessing, Drevsjø Far: 9017 Ikaros Morfar: 9095 Knupp Mor: 233 Isola
Kalven er kvit med svarte spetter. 4,4 % framandt blod.

4. Oksekalv nr 121. fra Elisabeth og Amund Wormstrand, Brandval. Far: 9006 Nero Morfar: 9018 Sæther Mor: 80 Flekkmari.
Kalven er kvit med svarte dropler. Heilt reinrasa.

2 tilbod på oksekalvar vart avviste i perioden.

Oksekalv etter 9006 Nero. Frå Elisabeth og Amund Wormstrand, Brandval.

II Bevaringsbesetningen ved Vefsn Landbrukskole

Vefsn Landbrukskole har sidan 1992 hatt avtale med Norsk Landbruksmuseum om å halde ein bevaringsbesetning bestående av 6 STN-kyr + påsett. Av fleire årsakar ønskar skulen nå å redusere bevaringsbesetningen ned til 2 kyr + påsett.

Avslaget for STN ser ingen verdi i å halde ein så liten "bevaringsbesetning" av STN. Dersom skulen framleis vil formidle kunnskap om rasen på ein positiv måte til framtidige bønder, ser avslaget likevel nytteverdi i at skulen beheld nokre STN-kyr på fjøset.

III STN-kjøtt

Avslaget vil prøve å ta opp att tråden frå "smakeriet 2000" på Røros, der det vart lagt fram testresultat frå God Norsk/Matforsk som kan tyde på at kjøt frå STN-dyr har ein annleis smak enn kjøt frå andre rasar. Dette er eit vanskeleg område, som kan krevje større resurssar enn det. Avslaget for STN rår over, men vi vil likevel prøve å finne ut kva vi kan gjere for

STN-Bladet

at kjøtet frå STN-dyr kan bli betre verdsett enn det det er i dag.

IV Kalenderen

Kalenderen for 2001 vart dyrare i produksjon enn det vi vart forespegla. Dølafelaget, som sto for produksjonen av kalenderen ba pent om ikkje alle laga ville vere med på å dekke dei ekstra kostnadene. Desse utgjorde i alt kr 11,- pr kalender. For Avlslaget for STN sin del, vart dette kr 4400,-

Det er også produsert ein felles fargekalender for alle raselaga for 2002.

V Årsmøtet 2002

Styret har vedteke at Årsmøtet i 2002 blir halde i Fauske i Nordland, helga 16.-17.

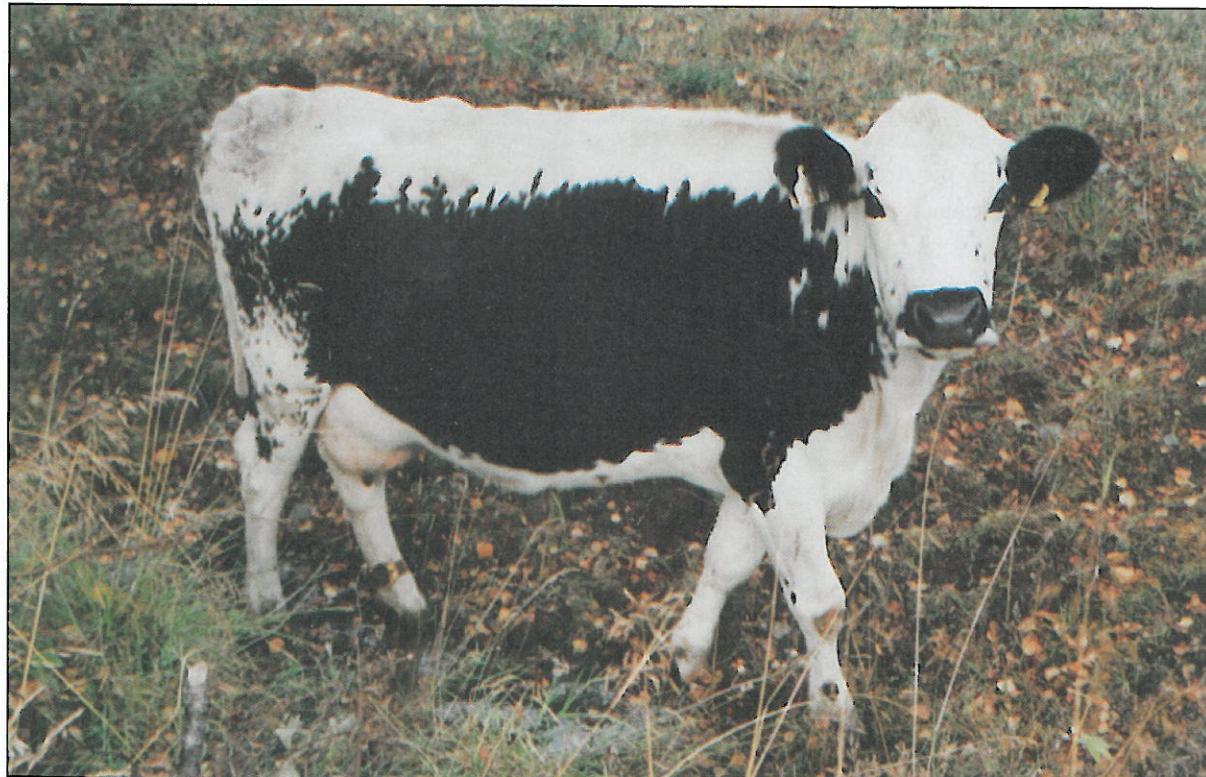
mars. Meir informasjon følger i STN-Bladet nr 1-2002 og på internettssidene våre. Men bestill avløysar no!

VI Oksebok

Arbeidet med oksebok for STN er godt i gang, og målet er at denne skal vere ferdig til årsmøtet i 2002.

VII Smakeriet

Ingebrignt Moen deltok for avlslaget på "Smakeriet" 2001, på Røros 13.-14.oktober. Styret har vedteke å støtte "Mat-Helse-Miljøalliansen" i fjellregionen med kr 5000,- årleg i 3 år. Dette gir oss rett til å delta på smakeriet i ein felles stand for fleire lag/ organisasjonar, samt å sende ein representant til å delta på arrangementet.

2001 Lystig etter 9129 Havidal. Eigar er Liv Torill Eide og Bjørn Huseklepp, Kvikne.

Fjällrasstämma på Öland

9. – 11 august i år hadde vi den store glede å delta på Svensk Fjällrasavel sitt årsstämma, som denne gongen var lagt til Ekerum på Öland.

Berre turen til Öland, over den veldige Östgötasletten er nok for å gjera djupe inntrykk på ein fjellbonde frå Gudbrandsdalen! Enorme vidder med bugnande kornåkrar. Kveite, rug og rugkveite. Lite å sjå til meir heimleg bygg og havre. Og trøskinga var alt i full sving gjennom det meste av Sør-Sverige. No er det sjølv sagt mogleg at svenske bønder har eit stort forbruk av stråforkortande sprøytemiddel, men tilsaman på dei 10-tusenvis mål åker vi såg på turen trur eg ikkje det fanst så mykje som eit halvt mål med legde! Vi reiste gjennom Smålands skogar og kom til Ölandsbron over Kalmarsund, ei av Eurapa sine lengste, med sine vel 6 kilometer!

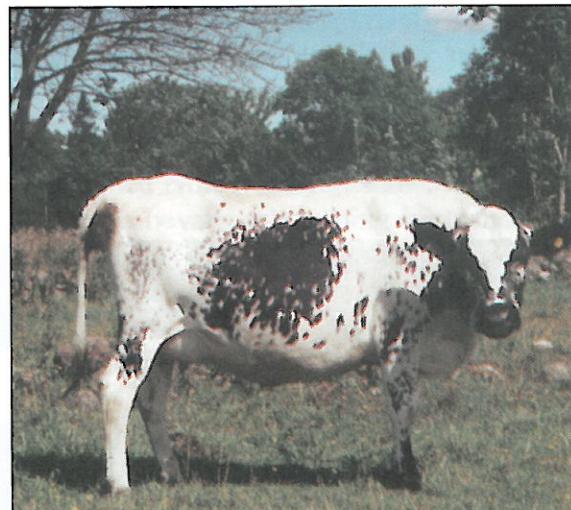
Sjølve Öland er veldig flatt. Klimaet er varmt og tørt, og øya har flest soldagar gjennom året i heile Sverige. Ulempen er at det bles mest heile tida. Men det har Ölendingane alltid gjort seg nytte av, og det står hundrevis av gamle, små vindmøller på øya.

Typisk Ölandsk vindmølle

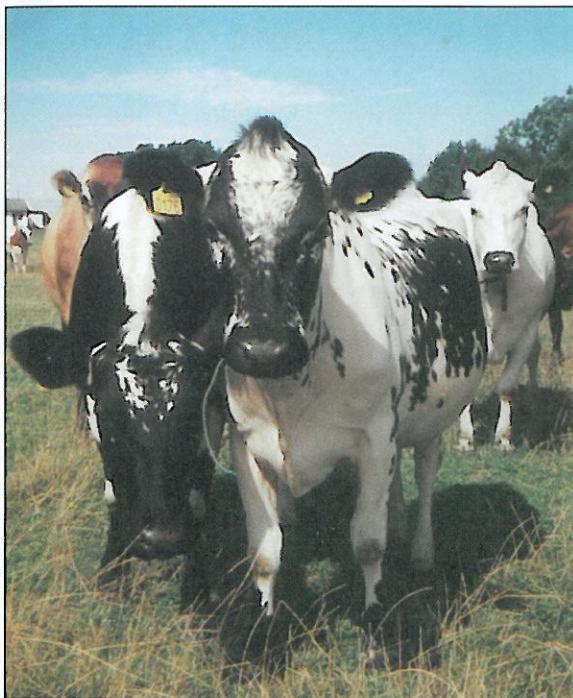
Årets Fjällrasstämma var lagt til Ekerums Camping på vestkysten av Öland. Dei to første dagane var sett av til sosialt samvær og studiebesøk. Av Ölands 30 000 kyr er det ikkje mange av Fjällras, men nokre få fanst det da!

Vi besøkte først Eva og Ronny Olsson i Egby, som ligg på austkysten av øya. Ronny og Eva har om lag 60 mjølkekyr. SRB og SLB. Og, foreløpig, 4 fjällkor. Måler er å komme opp på 6-7 fjällkor, og det burde dei kunne klare nokså raskt, for det gikk 6 fine kviger på eit beite like ved. Et par av desse kvigene hadde dessutan norske aner!

207 Saga hos Eva og Ronny Olsson. Far: Monogram 20026. Farfar er 9005 Mono.

Per Nelin viste oss Ismantorps Borg. Borgen vart bygd på 400-talet, og fungerte som tilfluktsstad og kultplass. Ikke langt unna borgen hadde Per sine 7 fine Fjällkor gåande med kalvane sine på eit beite midt i Mittlandsskogen, ein av europas største samanhengande lauvskogar. Per ”kåserte” engasjert om dyra, landskapet og floraen. Svært interessant å høre på!

Fjällkyrne til Ronny og Eva Olsson. Kua til høgre er 176 Nicolina etter 157 Lirken 6698. Morfar er 9049 Maro.

Av hovudsakene på Årsstämmman var først og framst økonomien diskutert. Foreninga får no mindre støtte til drifta og det går ut over det aktivitetsnivået som styret ønskar å halde. Dei vil mellom anna gå tilbake til svart/ kvitt trykk av medlemsbladet "Fjällkon" for å spare pengar. Men det var klart at utan meir inntekter vil Svensk Fjällrasavel måtte stramme inn ytterlegare i tida framover.

Robert Nilsson gjekk ut av styret, og innvald i staden vart Mari Strand frå Hammerdal i Jämtland. På det konstituerende styremøtet etter Årsstämmman (Her gjer svenskane det annleis enn oss) vart Anders Jonört vald til ny Ordförande (formann) i laget, etter Patrik Gyllenhammar som sa fra seg attval.

Vi takkar for at vi fikk delta på årets trivelege Fjällrasstämma, og håpar vi får høve til å reise neste år også!

Morten Granlien og Atle Meås.

Ismantorp 1700 år gamle borg.

C

Returadresse:
Avlslaget for STN
2634 FÅVANG

Norsk Buſe

Dølaſe

Sidet Trønderfe
og
Nordlandsfe.

Vestlandsk
Fjordfe.

Vestlandsk
Raudkolle

Jarlsbergfe

Østlandsk
Rødkolle.

Telemarkfe.

Norske Kuraser

ÅR 2002

KU-KALENDER 2002

Norsk Buſe sin kalender for 2002, med bilde av alle dei gamle norske storferasane.

Kalenderen kostar kr 100,- og bestilles ved forskuddsbetalig til;

Avlslaget for STN, v/ Grete Løvaas, 2643 SKÅBU
Kontonummer: 2095.32.84708

STN-Bladet opplag: 1500 utgåver pr år: 3
Medlemsblad for Avlslaget for Sidet Trønderfe og Nordlandsfe

ISSN: 0804-1113